

Amós ayvu oĩa

Amós ayvu oĩa

Amós ma vexa'i re openaa rupi oiko jave ixupe Nhanderuete oayvu ombou Israel kuery peguarã, mba'eta ha'e va'e kuery heko vai ete ramo Nhanderuete ombopaga aguã rami oiko. Ha'e kuery heko porã merami rive va'e vy ha'eve'ya rami joguereko, nhomboaxy 'rãgue py jokorepa. Ha'e rami nhandekuaia Senhor ndojou porãi vy nhanembopaga 'rã. “Senhor onhendu atã 'rã Sião gui, Jerusalém tetã guive oendupaa aguã ijayvua. Ha'e ramo nhuũndy vexa'i re openaaty overepa 'rã, Carmelo vvyty apyte peve 'rã ipirupa”, he'i (1.2).

Marã rami tu ha'vy nhandekuai aguã re profeta ijayvu? “Peka ke mba'emo porã peikove aguã, mba'emo vai nda'ei. Ha'e ramo 'rãe Senhor oiko peẽ kuery reve, aipopejeaty rami ae. Pejeguaru ke mba'emo vai gui, perovy'a iporã va'e anho. Ha'evea rami pota ke pejoguereko tetã rokẽ py. Ha'e ramo José ramymino kuery pekuave'i va'e, xapy'a rei Senhor Nhanderuete ixondaro reta va'e penemboaxy nho 'rã” (5.14-15).

Yvy regua kuery rovai ijayvuague

1 ¹Kova'e ayvu ma Amós pe mba'emo oexa ukaa rupi ombou pyre. Ha'e va'e ma Tecoa tetã pygua, vexa'i re opena va'ety kuery va'e regua. Israel kuery reko re ijayvu Judá pygua huvixa Uzias ha'e Joás ra'y Israel pygua huvixa Jeroboão oĩ jave, mokoĩ ma'etỹ teri vvy oryryi aguã oata jave guive. ²Ha'e gui ma aipoe'i: SENHOR onhendu atã 'rã Sião gui, Jerusalém tetã guive oendupaa aguã ijayvua. Ha'e ramo nhuũndy vexa'i re openaaty overepa 'rã, Carmelo vvyty apyte peve 'rã ipirupa.

³Po rami SENHOR ijayvu:

— Mboapykue, irundykue Damasco pygua kuery ojapo vaiague re nambopaga e'ỹvei ma 'rã, mba'eta ferro guigua py ha'e kuery omou'ũmba rire Gileade pygua kuery.

⁴Ha'e nunga rupi amboja 'rã tata Hazael ro re. Ha'e rami vy oapypa 'rã Ben-Hadade ro tuvixa va'e ha'e javi.^a

---

^a 1.4 Hazael ha'e Ben-Hadade ma Síria vvy regua huvixa ikuai raka'e. Ha'e kuery retã ma Damasco.

⁵Amopẽmba 'rã Damasco kora rokẽ jokoã. Amomba avi 'rã Biqueate-Áven ikuai va'e, Bete-Éden re opena va'e guive. Ha'e gui Síria pygua kuery escravo-rã ogueraapaa 'rã Quir katy — he'i SENHOR.

⁶Po rami SENHOR ijayvu:

— Gaza pygua kuery ju mboapykue, irundykue ojapo vaiague re xee nambopaga e'ỹvei ma 'rã, tetã re ikuai va'e ha'e javi escravo-rã ogueraapaa rire Edom pygua kuery po py omboaxapa agua.

⁷Ha'e nunga rupi Gaza tetã kora re amboja 'rã tata oo tuvixakueve mbovaipaarã.

⁸Amomba 'rã Asdode pygua kuery, Asquelom re opena va'e guive. Ha'e gui Ecom rovai ju 'rã apu'ã xepo'akaa rupi. Ha'e ramo filisteu kuery rembyrekue omanomba 'rã — he'i SENHOR.

⁹Po rami SENHOR ijayvu:

— Tiro tetã pygua kuery ju mboapykue, irundykue ojapo vaiague re xee nambopaga e'ỹvei ma 'rã, ha'e kuery ma nhombo'a vy omboaxapa rire Edom pygua kuery po py. Na'ima'endu'ai okuapy joegua kuery reve ikuai porã agua ojapo va'ekue re.

¹⁰Ha'e nunga rupi Tiro tetã kora re amboja 'rã tata oo tuvixakueve ikuai va'e mbovaipaarã.

¹¹Po rami SENHOR ijayvu:

— Edom pygua kuery voi mboapykue, irundykue ojapo vaiague re xee nambopaga e'ỹvei ma 'rã, ha'e kuery ma guyvy kuery ae kyxe reve omonha rire, omboaxaya noendui guive. Ha'e rami 'rãgue py opoxya anho oendu vy nhombo'a'ypa tema, ha'e nunga anho oendu, raka'e rã peve guarã.

¹²Ha'e nunga rupi Temã tetã re amboja 'rã tata Bozra py oo tuvixakueve ikuai va'e mbovaipaarã.

¹³Po rami SENHOR ijayvu:

— Amom pygua kuery ju mboapykue, irundykue ojapo vaiague re xee nambopaga e'ỹvei ma 'rã, ha'e kuery ma Gileade pygua kuery memby ryrui omondoropa rire ovyvrã ombotuvixave agua rive.

¹⁴Ha'e nunga rupi Rabá tetã kora re amboja 'rã tata oo tuvixakueve ikuai va'e mbovaipaarã, joe opu'ã va'e ojavukaia reve, ára vai py yvytu vaikue ramigua.

¹⁵Ha'e ramo ha'e pygua huvixa heraa 'rã escravo-rã, hembiguai yvatekueve reve — he'i SENHOR.

2 ¹Po rami SENHOR ijayvu:

— Moabe pygua kuery voi mboapykue, irundykue ojapo vaipaague re xee nambopaga e'ỹvei ma 'rã, ha'e kuery ma Edom pygua huvixa kãgue oapypa rire, iku'ikue rive opyta peve.

²Ha'e nunga rupi Moabe vvy re amboja 'rã tata, Queriote tetã py oo tuvixakueve ikuai va'e mbovaipaarã. Ha'e ramo Moabe pygua kuery

omanomba 'rã yapu rei, tevovo rei ha'e mimby guaxu omonhe'ëa mbyte py.

³Ha'e kuery mbyte gui amomba 'rã joguerekoa, ajuka ukapa avi 'rã ixupegua yvatekueve ha'e javi — he'i SENHOR.

Judá kuery rovai ijayvuague

⁴Po rami SENHOR ijayvu:

— Ha'e gui Judá kuery ju mboapykue, irundykue ojapo vaiague re nambopaga e'ÿvei ma 'rã, ha'e kuery ma SENHOR guigua lei rupi nda'ikuaixei vy ovapa rire ojapo uka va'ekue gui. Ha'e gui anhetê va'e rupi e'ÿ ombojeroviaa rupi ju onhembotavy uka okuapy, guamoĩ kuery ikuaiaigue rami ae.

⁵Ha'e nunga rupi Judá re amboja 'rã tata, Jerusalém py oo tuvixakueve ikuai va'e mbovaiparã.

Israel kuery rovai ijayvuague

⁶Po rami SENHOR ijayvu:

— Ha'e gui Israel kuery ju mboapykue, irundykue ojapo vaiague re nambopaga e'ÿvei ma 'rã, mba'eta joguerekoa kuery ma peráta re rive omoingo axy heko porã va'e, iporiaukue'i ombo'apa 'rã py regua repy re rive.

⁷Ha'e kuery ombojexavai 'rã iporiaukue'i oakã áry vvy ku'i omombo peve, ha'e oiko rive'i va'e pe omokarê tape. Ta'y peteĩ kunhataĩ ogueronheno va'ekue ae tuu ju 'rã ojopy. Ha'e rami vy omongy'a rive okuapy xerery iky'a e'ÿ va'e.

⁸Ha'e gui altar oĩ va'e yv'ýry onheno 'rã oupy ajukue nhomborevea rupi ojopy va'ekue áry. Nguuete ropy eteve voi oy'u 'rã okuapy vinho jokorepaa rupi oipe'a va'ekue.

⁹Ha'e rami teĩ ha'e kuery renonde gui amomba va'ekue amorreu kuery yary rami yvate va'ekue teĩ, vvyra carvalho rami imbarate va'ekue. Amomba va'ekue vvy guy hapo oĩa guive hovapy rupi hi'a ikuaia peve.

¹⁰Ha'e rami ae avi Egito vvy gui xee roguerupa vy quarenta ma'et'ÿ re roguereko va'ekue tekoa e'ÿa rupi, amorreu kuery vvy re penderekoa aguã.

¹¹Pendera'y kuery va'e regua amoĩ va'ekue profeta-rã, ha'e peneramymino kuery ju amoĩ nazireu regua ikuai va'erã. Ha'e rami e'ÿ ri ty'y Israel kuery? — he'i SENHOR.^b

¹²— Ha'e rami teĩ nazireu kuery pe peẽ kuery pey'u uka vinho, ha'e profeta kuery pe pendeayvu vy “Pemombe'uve eme na ayvu”, peje.

^b 2.11-12 Nazireu ma Nhandueruete pe anho'i oiko aguã rami onhemboayvu va'ekue. Ha'e rami vy ndojayai 'rã o'a, ha'e ndoy'ui 'rã vinho (Números 6.1-12).

13 Ha'e nunga rupi ne'exa, vvy amboryryipa 'rã peẽ kuerya rupi, karóxa mba'emo aju ojokuapaa rã tynyẽ vvy ovava rei ovya rami.

14 Peneakuãve va'e teĩ nda'evei 'rã pejava aguã, imbaraetekueve voi nda'evei 'rã ombaraetea rupi ikuai aguã, neĩ ipy'a guaxukueve ma voi ndoo jepei 'rã.

15 Hapa va'e ma nopy'ã kuaavei 'rã joe, ipojava va'e voi ndoo jepei 'rã, kavaju árygua eteve voi ndoo jepei 'rã.

16 Ha'e va'e ára ma ojeroviakue ipy'a guaxukueve ikuai va'ekue ma opire rei reve rive 'rã onhamba — he'i SENHOR.

Israel kuery ojapo vaia re ombopaga aguã re ijayvuague

3 1 Peẽ Israel kuery, pendu ke SENHOR penderovai ijayvu rã, Egito vvy gui pendererupa va'ekue ha'e javi avi. Ha'e vvy aipoe'i:

2— Yvy regua kuery ha'e javi gui peẽ kuery anho'i aiporavo va'ekue ri rombopaga 'rã pejejavypa reia re.

3 Ha'eve 'rã nda'u mokoĩ joupive uguata aguã jogueroayvu e'ỹ re?

4 Xivi nda'u mba'eve ojou e'ỹ re ri okororõ rei 'rã ka'aguy rupi? Ha'e xivi ra'y nda'u guaity py ikuai py hevovo rei 'rã ri ho'u va'erã oguereko e'ỹ vvy?

5 Guyra'i nda'u vvy py rive ho'a 'rã ri nhuã'i ojavyva e'ỹ re? Nhuã vvy py oĩ va'e ovy xapy'a 'rã ri mba'emo ho'a e'ỹ re?

6 Tetã rupi mimby guaxu omonhe'ëa 'rã nda'u ha'e pygua kuery oryryipa e'ỹ re? Tetã re oiko 'rã nda'u mba'emo vai ete SENHOR ombou e'ỹ re?

7 Mba'eta jaikuaa porã SENHOR Nhanderuete mba'eve ndojapoi 'rã guembiguai profeta kuery pe ranhe onhembopy'aa oikuaa uka e'ỹ re.

8 Xivi okororõ rã nda'u ndokyjeai 'rã? Ha'e SENHOR Nhanderuete oayvu ombou rã mava'e profeta nda'u nomombe'ui 'rã?

9— Pova'e nunga ke pendu uka Asdode py ha'e Egito vvy re hoo tuvixakueve ikuai rupi. Ha'e vvy aipopeje uka 'rã: “Penhemboatypa ke pejogueruvy Samaria regua vvyty ikuai va'e áry. Ha'e vvy pexa 'rã ha'e kuery hevovo rei ha'e nhomoingo axya rupi ikuai va'e.”

10 Mba'eta Israel kuery ma ndoikuaai ha'evea ramigua. Ha'e rami vvy ha'e kuery ngoo tuvixa va'e py omoĩ porã 'rã jojukaa rupi ojou va'ekue, mba'emo mbovaipaa rupi guive — he'i SENHOR.

11 Ha'e nunga rupi po rami SENHOR Nhanderuete ijayvu:

— Penderovaigua kuery peteĩ regua ojokopa 'rã pendeyvy. Ha'e rami vvy penhemiaty ikorapa va'ekue oity vvy oipe'apa 'rã heravy mba'emo pendero tuvixakueve py oĩ va'ekue.

12 Po rami SENHOR ijayvu:

— Xivi juru gui vexa'i re opena va'e ogueraa jepe 'rã ipykue mokoĩve, ha'e'ỹ vvy inambi apyrekue'i, ha'e rami ae 'rã Israel kuery Samaria py ikuai va'e voi amongue'i oo jepe ngupa pẽgue'i reve, e'ỹ vvy okeaty ra'ykue'i rive.

13 Pendu ke, ha'e pendeayvu Jacó kuery rovai — he'i SENHOR Nhanderueete ixondaro reta va'e.

14 — Israel kuery ojejavague re ambopagaa ára py ma Betel py altar ojapo va'ekue re avi 'rã aikuaa pota. Ha'e ramo altar apy ikuai va'e ojayaa rã ho'apa 'rã yvy rupi.

15 Aity 'rã oo yro'y jave ikuai aguã, kuaray aku pygua guive. Marfim gui oo ojapo pyre okanhymba 'rã, oo guaxu ikuai va'e ivaipa 'rã — he'i SENHOR.

Samaria pygua kunhague pe ijayvuague

4 1 — Vaka kunha Basã pygua rami Samaria vyty re pendekuai va'e, pendu ke pova'e ayvu: Pereko axy rei iporiaukue'i, pemokanhy inhembayai'i va'e, peneme kuery pe “Eruve na vinho jay'u aguã”, peje guive.

2 Ha'e nunga rupi SENHOR Nhanderueete oky'a e'ÿa rupi ae oura vy aipoe'i: — Pendere ovaẽ 'rã ára pinda py rami tetã gui penerenoẽmbaa heravy aguã, ha'e penerembyrekue ma pira renoẽa py 'rã pendereraa.

3 Peteĩ-teĩ peẽ 'rã peje'oivy tetã kora pa'ũ ikuai va'e gui. Ha'e rami teĩ Hermom katy 'rã penemombopaa — he'i SENHOR.

Israel kuery onhe'ẽ py ára revegua e'ÿ rami ikuai re ijayvuague

4 — Pejevavyxe vy tapeo ha'vy Betel py, Gilgal py voi peo pejevavyve aguã py rive. Ko'ẽ nhavõ peru mymba kuery peme'ẽ va'erã, ha'e mboapy ára rire kuerei 'rã peru dízimo.^c

5 Mbojape mbovua revegua peru perovy'aa rupi peme'ẽ va'erã, pemombe'upa rive 'rã mba'emo peme'ẽxea'i py peme'ẽ va'e, mba'eta ha'e rami anho rive peikoxeve, peẽ Israel kuery — he'i SENHOR Nhanderueete.

6 — Ha'e nunga rupi ae peneretã ikuai va'e rupi ajapo tembi'u pejou ve'ÿ aguã rami, penderekoa nhavõ rupi mbojape oata ramo. Ha'e rami teĩ xeivy peguarã ndapejeko rerovai — he'i SENHOR.

7 — Ha'e rami rã mboapy jaxy re nambo'okyvei pende'áry, mba'emo pemono'õ aguã ára e'ÿ mbove. Amongue tetã rupi ambo'oky, ha'e rã amboae tetã rupi ma nambo'okyi. Amongue mba'ety áry oky, ha'e rã amboae áry ma nda'okyi rã ipirupa.

8 Mokoĩ, mboapy tetã pygua kuery pejogueraa tetã mboae py yy pey'uxe vy, teĩ nda'vei pey'u porã aguã. Ha'e rami ete teĩ ndapejeko rerovai xeivy guarã — he'i SENHOR.

9 — Xee romoingo axy va'ekue mba'emo rogue verepa ha'e imou'ũmbaarã ambou vy. Mba'emo rogue'i pereko va'e tuku ho'upa, uvaty,

^c 5.4 Betel ha'e Gilgal py ha'e kuery ombojeroviaaty oĩ, teĩ Nhanderueete pe ikuai xea rupi e'ÿ oo ha'e py, onhemboeko porãxe vy rive.

figoty ha'e oliveira-ty voi. Ha'e rami teĩ ndapejeko rerovai xe'vy guarã — he'i SENHOR.

¹⁰— Pendere ambou mba'eaxy Egito py pendu va'ekue ramigua. Pendera'y kuery avi ajuka uka kyxe py. Penerymba kavaju araa ukapa guive. Ha'e rami ete ajapo pendekuaia rupi heakuã vaikue peetũ aguã rami. Ha'e rami teĩ ndapejeko rerovai xe'vy guarã — he'i SENHOR.

¹¹— Penembyte gui amokanhy amongue, Sodoma ha'e Gomorra amokanhyague rami ae. Peẽ kuery ma tata gui tata'y oguenoẽ mbyre rami pepyta va'ekue ri ndapejeko rerovai xe'vy guarã — he'i SENHOR.

¹²— Ha'e nunga rupi peẽ Israel kuery, po rami 'rã rojapo. Ha'e po rami ete rojapo ta ma ramo peiko katu ke Penderuete pe pejexa uka aguã — he'i.

¹³Mba'eta Nhanderuete ae vvyty onhono va'ekue, vvyty omoingo, ha'e avakue pe oikuaa uka opy'a re oĩ va'e ha'e javi. Ko'ẽ jave teĩ omopytũmba 'rã, ha'e vvyty áry rupi opyrõ 'rã ovy. SENHOR Nhanderuete ixondaro reta va'e ae hery va'e.

“Peka Nhanderuete peikove aguã”, he'iague

5 ¹Peẽ Israel kuery, pendu ke pova'e ayvu peẽ kuery re nda'evéia rupi xeayvu rã.

²Mba'eta ho'a ma Israel kuery kunhataĩgue rami ikuai va'ekue, nopyã kuaavei ma guive. Ovyvy re ae ho'a oupy, ha'e ndoikoi imbovyarã.

³Mba'eta po rami SENHOR Nhanderuete ijayvu:

— Tetã gui mil Israel regua joe opu'ãa katy oje'oi teĩ cem ete'i ju 'rã ojevy, ha'e cem oo va'ekue regua ma dez ete'i 'rã ojevy.

⁴Ha'e gui po rami SENHOR ijayvu Israel kuery pe:

— Xereka ke peikove aguã.

⁵Peka eme mba'emo Betel py oĩ va'e, neĩ Gilgal ha'e Berseba katy ma voi tapeove eme. Mba'eta Gilgal pygua kuery ma ogueraapaa 'rã escravo-rã, Betel tetã voi ombovaipaa 'rã — he'i.

⁶Peka ke SENHOR anho peikove aguã. Ha'e rami e'ỹ rã José kuery ikuaia py ou 'rã tata rami imokanhymbaarã. Ha'e va'e mboguearã ma ndoikoi 'rã Betel tetã py.

⁷Peẽ kuery ma ha'evéia rami pejoguerekoa gui pejepe'a vy penhombojexavai, vvy py rive peity vy teko porã rupi pejoguereko aguã va'ekue.

⁸Peka ke jaxy-tata Eixu ha'e Órion apoare, ha'e ko'ẽ ju aguã pytũ reia oguerova va'e, ha'e pytũ aguã ju ára oguerova va'e. Ha'e ma ye'ẽ ogueru vy vvy áry rupi ju onhoẽ va'e. SENHOR ma hery va'e.

⁹Ha'e ae ombou 'rã imbaraetekueve mokanhymbaarã, oo ikorapa va'e mbovaipaarã guive.

¹⁰Ha'e rã peẽ kuery ma napenduxei tetã rokẽ py penemongetaa rã, anhetẽ rupi ijayvua rã pejou vai guive.^d

¹¹Ha'e nunga rupi iporiaukue'i re pepyrõmba rei vy ha'e kuery pe trigo pendejeupe guarã ae pemeẽ uka rire napeĩvei 'rã penderorã ita gui pejapo va'ekue py, ndapey'uvei 'rã guive vinho uva porãgueve penhoty va'ekue guigua.

¹²Mba'eta xee aikuaa mbovykue rei e'y pendeko vai rã, opa marã rei pejejavy ramo guive. Mba'eta pembojexavai heko porã va'e, ha'eva'ya rami guarã pejopy perãta, ha'e tetã rokẽ py iporiaukue'i ojerure rã peẽ kuery napepenai.

¹³Ha'e nunga rupi oiko kuaa va'e kuery okyrirĩ 'rã, mba'eta kova'e ára nda'vei va'e.

¹⁴Peka ke mba'emo porã peikove aguã, mba'emo vai nda'ei. Ha'e ramo 'rãe SENHOR oiko peẽ kuery reve, aipopejeaty rami ae.

¹⁵Pejeguaru ke mba'emo vai gui, perovy'a iporã va'e anho. Ha'eva rami pota ke pejoguereko tetã rokẽ py. Ha'e ramo José ramymino kuery pekuave'i va'e, xapy'a rei SENHOR Nhanderuede ixondaro reta va'e penemboaxy nho 'rã.

¹⁶Mba'eta po rami SENHOR nhandererekoa ijayvu, Nhanderuede ixondaro reta va'e:

— Tetã mbyte ha'e javi rupi onhendu 'rã ojae'o va'e. Tape ikuai va'e rupi “Ai! Ai!” 'ea 'rã. Omba'epo va'e kuery voi oenoĩmbaa 'rã ojae'o aguã, ojae'o kuaa va'e kuery reve.

¹⁷Uvaty ha'e javi rupi ikuai 'rã ojae'o va'e, pendekuaia mbyte rupi aaxa ramo — he'i SENHOR.^e

¹⁸Nda'vei ete 'rã SENHOR ára pearõ va'e pe! Mba'erã tu pearõ pekuapy SENHOR ára? Mba'eta ha'e va'e ára ma pytũmba rive 'rã, hexakã 'rã e'y.

¹⁹Mba'eta oiko 'rã xivi gui ava onha rã urso ju ojoua rami, ha'e'y vy ngoo py oike vy oo mbotya re opoko ho'amy ramo mboi oixu'ua rami.

²⁰SENHOR ára ma hexakã aguã e'y, pytũ vaikue anho 'rã. Ha'e javi ete rupi pytũmba 'rã, hexakã va'e peteĩve henda py ojekuaa e'y re.

**“Nhanderuede oipota mba'emo nham'e'ẽ 'rãgue
py ha'eva rami jajoguereko”, he'iaque**

²¹SENHOR aipoe'i:

— Xee ndajou porã, ajou vai ete ngaru pejapo pekuapya, peteĩ henda py ma voi xevy guarã nhemboaty pejapo va'e ndarovy'ai guive.

---

^d 5.10 Ha'e kuery reko rami vy tetã rokẽ py huvixa kuery nhomongeta ha'e mba'emo re oikuaa pota raka'e. ^e 5.17 Nhanderuede Egito pygua kuery ombopaga vy ha'e kuery mbyte rupi oaxa ovy va'ekue, ha'e rã ojeuegua kuery áry rupi ma oaxa rive ogueraa jepe vy (Êxodo 12.12-13). Ha'e rã apy ma ijayvu Israel kuery mbyte rupi ombopaga vy oaxa aguã re.

22 Xevy pe mba'emo peapy va'erã peru, mba'emo aju guigua guive teĩ ha'e nunga xee ndarovy'ai, xereve peteĩ rami pendekuaia regua mymba iporãgueve pemeẽ teĩ xee nama'ei 'rã ha'e nunga re.

23 Xee naenduxeipeporaeia revovo rive, naendui 'rãe penembaraka pu.

24 Ha'e rami rãgue py toĩ ha'eva rami pejoguerekoa yy oxyry va'e rami, toĩ penderoko porãa yakã oxyry riae va'e rami.

25 Ha'e gui peẽ Israel kuery, quarenta ma'etỹ re tekoa e'ỹa rupi pendekuai jave py xevy pe teve pemeẽ raka'e mymba ha'e mba'emo aju guigua?

26 Mba'eta Sicute ra'angaa rive peraa va'ekue penderuvixarã, Quium ra'angaa, jaxy-tata ra'angaa guive penderueterã peẽ ae pejapo va'ekue.

27 Ha'e nunga rupi xee ma Damasco tetã rovai peve rogueraa ukapa 'rã escravo-rã — he'i SENHOR Nhanderuete ixondaro reta va'e hery va'e.^f

Israel kuery opa marã ikuai re omokanhymba aguã re ijayvuague

6 ¹Nda'evei ete 'rã Sião py ha'e kuery ae oipotaa rami ikuai va'e pe, Samaria tetã py mba'eve gui okyje e'ỹa rupi ikuai va'e pe voi. Peẽ kuery ma omboetepevy pendekuai yvatekueve regua, peẽ kuerya katy anho 'rã ou Israel kuery!

²Peaxa ha'vy Calné py pexa aguã. Ha'e gui ma tetã guaxu Hamate py ju tapeo, ha'e gui filisteu kuery rekoa Gate py ju tapeo pexa pota. Ha'e va'e kuery rekoa teve peẽ kuery rekoa gui iporãve? Ha'e kuery yvy teve pendeivy gui tuvixave?

³Mba'eta peẽ kuery ma “Ára vai novaẽ voi 'rã” peje teĩ pejapo penembojexavai arã ovaẽ voi aguã rami.

⁴Peke pekuapy tupa marfim guigua áry, peneate'ỹ rei 'rã pejupy hi'áry. Pekarú 'rã vexa'i ha'e vaka ra'y iporãgueve ro'o re anho.

⁵Peporaei 'rã guive mbaraka pembojoguy reve. Davi rami ae pejapo mba'epurã pendejeupe ae.

⁶Vinho pey'u 'rã pekuapy karo iporã-porãve va'e py, ha'e pendejee peikyty 'rã azeite iporãve va'e. Ha'e rami teĩ José regua kuery ojexavai rã pexa vy napemboaxyi.

⁷Ha'e nunga rupi ae aỹ peneranhe pendereraapaa 'rã escravo-rã ogueraa va'e kuery reve. Ha'e ramo ndoikovei 'rã peneate'ỹa rupi pekarú guaxua.

⁸Mba'eta SENHOR Nhanderuete ixondaro reta va'e guery rupi ae oura vy aipoe'i:

— Amboj guaru Jacó kuery onhemboyvatepa reia, ajou vai ete ha'e kuery ro tuvixakueve va'e ojapo rã. Ha'e rami vy napenavei 'rã hetã re, neĩ ha'e py ikuai va'e re guive — he'i.

⁹Peteĩ'i oo py dez avakue opyta teĩ ha'e kuery voi omanomba avi 'rã.

¹⁰Ha'e gui xapy'a rei ovaẽ 'rã hetarã ae'i hetekue oapy aguã. Ha'e vy hetekue oka katy ogueraa aguã oupi vy oporandu 'rã opy rupi okuave va'e

pe rei: “Oĩa pa ndee reve?” he'i rã ombovai vy “Noĩavei” he'i ramo ixupe ju aipoe'i rã: “Ekyrĩrĩ ha'vy, ndeayvu eme SENHOR rery rupi”, he'i rã.

¹¹Mba'eta ma'ẽ, SENHOR ojapo ukaague rami vy ombovaipaa rã oo guaxu ikuai va'ekue, omboa'ypaa avi rã oo kyrĩ'i va'e.

¹²Itaova áry rupi nda'u kavaju kuery onha rã? Ha'e rami e'ỹ vy vaka kuery nda'u vvy oikaraĩ rã ri ha'e rupi? Ha'e rami teĩ peẽ kuery ma pejoguereko porã rãgue py peme'ẽ veneno, ha'e teko porã rãgue py penhombojexavai.

¹³Peẽ kuery ma Lo-Debar tetã peity vy pevy'a rei va'ekue. Aipopeje avi: “Nami ma Carnaim re voi nhandepo'akapa nhande ae mbaraetea py”, peje.

¹⁴Ha'e rami teĩ SENHOR Nhanderuede ixondaro reta va'e aipoe'i:

— Peẽ Israel kuery, penderovai xee ambou rã peteĩ regua penembojexavai arã, Hamá tetã re oikea guive Arabá yakã oĩa peve — he'i.

Tuku-karu, tata ha'e ixã oexaague

7 ¹Ha'e gui pova'e SENHOR oexa uka xevy. Xee aexa rã omoingo tuku-karu mba'emo roky henhoĩ ngypa'i jave, huvixave pegua omono'õmbaa ma rire henhoĩ jave.

²Ha'e gui tuku-karu ma mba'emo renhoĩ vvy gui oiko va'ekue ha'e javi ho'upa ma ramo xee aexa vvy aipoa'e:

— SENHOR Oeruede, oreperdoa ke, ajerure. Ha'e rami e'ỹ rã mba'exa rã tu ore Jacó kuery rokuave? Mba'eta mbovy'i ete orekuai — ha'e.

³Ha'e ramo SENHOR ha'e nunga nomboui.

— Ha'e nunga ma ndoikoi rã ha'vy — he'i SENHOR.

⁴Ha'e gui peteĩ ju SENHOR Nhanderuede oexa uka xevy. Aexa rã SENHOR Nhanderuede ombou tata nhombopagaarã. Ha'e va'e ma omboypa vvy guýry yy oĩ va'ekue. Omomba avi heravy SENHOR pegua vvy itui va'ekue.

⁵Ha'e ramo xee aipoa'e:

— SENHOR Oeruede, ha'eve ma. Mba'exa rã tu ore Jacó kuery rokuave? Mba'eta mbovy'i ete orekuai — ha'e.

⁶Ha'e ramo ha'e nunga voi SENHOR Nhanderuede nomboui vy

— Ha'e nunga voi ndoikoi rã — he'i.

⁷Ha'e gui ma pova'e nunga avi oexa uka. Aexa rã SENHOR hi'ãi peteĩ ikora hi'yvi porã va'e áry. Opo py omboguejy ho'amy peteĩ ixã oo mbotya ra'ãarã.

⁸SENHOR aipoe'i xevy:

— Amós, mba'e tu rexa?

Xee ambovai vy

— Peteĩ ixã oo mbotya ra'ãa — ha'e.

Ha'e ramo SENHOR aipoe'i ju xevy:

— Ne'exa, ixã py xee aa'ã 'rã xeveygua Israel kuery reko. Ha'e va'e rire xee ndaaxa rivevei ma 'rã ha'e kuery mbyte rupi.

⁹Mba'eta ambovaipa 'rã Isaque ramymino kuery ombojerovia aty vvy'ã rupi ikuai va'e, Israel kuery pegua henda iky'a e'ỹ va'e voi amomba 'rã. Jeroboão ro pygua kuery rovai avi 'rã apu'ã kyxe reve — he'i.

“Amós ma je huvixa rovai ijayvu”, he'iague

¹⁰Ha'e gui Betel pygua sacerdote Amazias omombe'u uka Israel pygua huvixa Jeroboão pe:

— Amós ma je nderovai ijayvu vai ra'e Israel kuery mbyte. Ha'e va'e ijayvua ma nda'evei nhandevvy pe.

¹¹Mba'eta po rami Amós ijayvu: “Jeroboão oiko vai 'rã kyxe py. Ha'e gui Israel kuery ma escravo-rã ogueraapaa 'rã ovyvy gui mombyry”, he'i va'ekue.

¹²Ha'e gui Amós pe ju Amazias aipoe'i:

— Ndee profeta, ejepe'a ke apy gui. Enha Judá vvy katy. Ha'e py ju ekaru ha'e ayvu emombe'u eikovy.

¹³Ha'e 'rã apy Betel py ma aỹ guive emombe'uve eme ayvu. Mba'eta apy ma oi huvixa pegua oo iky'a e'ỹ va'e ha'e orerekoa pygua templo — he'i.

¹⁴Ha'e ramo Amós ombovai vy aipoe'i Amazias pe:

— Xee ma profeta e'ỹ aiko va'ekue, neĩ profeta remimbo'e e'ỹ guive. Ha'e rami 'rãgue py mymba re apenaa rupi aiko va'ekue, sicômoro'a mono'õa rupi guive.

¹⁵Va'eri mymba re apenaa gui SENHOR xepe'a vy aipoe'i xevy: “Tereo ke xeayvu emombe'u xeveygua Israel kuery pe”, he'i karamboae.

¹⁶Ha'e nunga rupi endu ke SENHOR ayvu. Ndee aipo're: “Emombe'uve eme ayvu Israel kuery rovai regua, Isaque ramymino kuery rovai ndeayvu eme guive”, re.

¹⁷Ha'e 'rã SENHOR ma aipoe'i ndevy: “Ndera'yxy ma itavy rei 'rã oikovy tetã rupi. Ha'e gui ndera'y kuery ha'e nderajy kuery oiko vai 'rã kyxe py. Ndeyvy rereko va'ekue ma omboja'opaa 'rã ixã py oa'ãa vy. Ha'e vy remano 'rã peteĩ vvy ha'ev'e'ỹ va'e oĩa re. Ha'e gui Israel kuery ma herapaa 'rãe, escravo-rã ogueraapaa 'rã ovyvy gui mombyry”, he'i.

Ajaka yvyra'a oĩa oexa ukaague

8 ¹Ha'e gui xevy pe SENHOR oexa uka avi peteĩ ajaka yvyra'a kuaray aku javegua oĩa.

²Ha'e vy oporandu xevy:

— Amós, mba'e tu rexa?

Xee ambovai vy

— Peteĩ ajaka yvyra'a kuaray aku javegua oĩa aexa — ha'e.

Ha'e rã SENHOR aipoe'i:

— Ovaẽ ma xeivygua Israel kuery opa aguã ára. Ha'e kuery rupi xee ndaaxa rivevei ma 'rã.

³Ha'e va'e ára ma templo ha'e kuery oporaaiaty py taxẽmbei 'rã oiko. Mba'eta ha'e kuery re'õgue heta-etave 'rã ovy. Opa rupi omombopaa 'rã oka rupi. Ha'e gui nonhenduavei 'rã mava'eve rei — he'i SENHOR Nhanderuete.

“Israel kuery okanhymba aguã ovaẽ rai'i ma”, he'iague

⁴Peẽ kuery ma pekore iporiaukue'i, ha'e yvy ha'e javi rupi pemokanhymba ojexavai rei va'e. Ha'e nunga rupi pendu ke pova'e.

⁵Mba'eta aipopeje: “Topa voi ngaru jaxy pyau regua, jaa vy mba'emoaju nhavende ju aguã. Ha'e sábadõ ára topa voi avi, trigo omoĩ porãaty jaip'e aguã. Ha'e rami vy nhaa'ã ajaka kyri'i va'e py hepyrã jajopyve aguã, ha'e mba'emo opejaa ha'eve'ya ramigua py jajokore aguã.

⁶Ha'e rami vy peráta re rive 'rã jajogua iporiaukue'i, ha'e gui py regua repy re rive 'rã jajogua ojexavai'i va'e kuery, trigo ipire ku'ikue revegua nhavendea py”, peje.

⁷Ha'e nunga rupi SENHOR Nhanderuete oura guery Jacó oguero'vy'a va'ety rupi ae:

— Xee ma raka'e rã peve teĩ ndaxerexarai 'rã pejapo vaia re!

⁸Ha'e nunga gui yvy oryryipa 'rã. Ha'e ramo hexe ikuai va'e ipy'a vai 'rã okuapy. Mba'eta yvy ha'e javi omy-omyĩ vy opu'ã-pu'ã 'rã Nilo yakã rami, ha'e gui typa 'rã Egito katy'i yakã oĩ va'e rami.

⁹Ha'e va'e ára ma ajapo 'rã kuaray mbyte teĩ oike aguã rami. Ha'e rami vy ara py teĩ amopytũmba 'rã yvy jave rupi — he'i SENHOR Nhanderuete.

¹⁰— Ngaru pejapo va'ety xee amboekovia 'rã pendepy'a vai aguã. Peporaia amboekovia 'rã pejae'o anho aguã. Romonhemonde 'rã ajukue voxa guigua py, peneakã penhopĩmba reve. Ha'e rami romoingo 'rã gua'y peteĩ'i va'ekue re ipy'a vai va'e rami. Ha'e gui opaa py ma oiko 'rã py'a vai etea ára.

¹¹SENHOR Nhanderuete aipoe'i:

— Ne'exa, ovaẽ ouvvy ára yvy jave re karuai ambou aguã, tembi'u re okaruxea e'ỹ, neĩ yy re ijy'uveja e'ỹ guive, ha'e rã SENHOR ayvu oenduxea regua ae.

¹²Ha'e ramo SENHOR ayvu oenduxe va'e oguata 'rã ye'ẽ nhavõ rupi, kuaray ijapu'a'ia katy guive kuaray oua katy peve. Opa rupi 'rã ikuai ayvu rekaa rupi teĩ ndojoui 'rã.

¹³Ha'e va'e ára kunhataĩ porãgueve ha'e kunumigue ma ho'apa 'rã yuvei gui.

¹⁴Samaria py ta'angaa oĩ va'e rupi oura va'ekue voi ho'apa 'rã, “Anhetẽ Ete Dã e'ỹ vy Berseba pygua tuuete ramigua rekove rupi aura”, he'i va'ekue. Ha'e kuery ma ho'apa ma vy ndovyvei 'rã — he'i.

Nhombopagaarã Nhanderuete ombou aguã re ijayvuague

9 ¹Ha'e gui aexa altar yvýry SENHOR hi'añ rã. Ha'e vy aipoe'i xevy:

— Emboguai na oo yta ikuai va'e, okẽ pyrõa peve omyĩmba aguã. Emboa'ypa, opy ikuai va'e akã áry ho'apa aguã rami. Mba'eta ha'e kuery ajukapa katu'i'ĩ rã kyxe py. Peteĩve ndojavai 'rã, peteĩve ma voi ndoo jepei 'rã.

²Yvykua vaikue py ha'e kuery oo teĩ ha'e gui anoẽ 'rã xepo py ae. Yva re peve oo teĩ ha'e gui voi amboguejy ju 'rã.

³Carmelo yvyty áry onhemi aguã oo teĩ hakykue aa 'rã ha'e gui aru aguã, aipe'apa 'rã ikuai gui. Ye'ẽ guýry xegui onhemi aguã oo teĩ ha'e py ambou 'rã mboi ixu'upaarã.

⁴Escravo-rã hovaigua kuery ogueraapa ramo ha'e py voi ajuka ukapa 'rã kyxe py. Ha'e kuery re ama'ẽ 'rã amoingo axy aguã, amoingo porã aguã e'y — he'i.

⁵Mba'eta Nhandererekoa SENHOR ixondaro reta va'e ma yvy re opoko ramo hykupa rive 'rã, yvy re ikuai va'e ha'e javi ojexavai 'rã okuapy. Opu'ã-pu'ã 'rã Nilo yakã rami, ha'e gui tupa 'rã Egito katy'igua yakã rami.

⁶Nhanderuete ma yva re ojapo oĩ aguã, ha'e rã yvy re ma ijytarã omoĩ va'ekue. Ha'e gui ye'ẽ gui yy oĩ va'e oenoĩ vy onhoẽmba 'rã yvy re. SENHOR ae hery va'e.

⁷SENHOR aipoe'i:

— Peẽ Israel kuery, Etiópia pygua kuery arekoague rami avi e'y ri ty'y xee roguereko? Mba'eta Israel kuery ma Egito yvy gui anoẽ va'ekue, filisteu kuery Caftor yvy gui, ha'e Síria pygua kuery Quir yvy gui anoẽague rami avi.

⁸Ne'exa, xee SENHOR aiko kova'e kuery ojejavyva va'e rovai. Ha'e rami vy amomba 'rã yvy gui. Ha'e rami teĩ namokanhymbai 'rã Jacó kuery — he'i SENHOR.

⁹— Mba'eta xeayvu rã ombovavaa 'rã yvy regua mbyte rupi Israel kuery ikuai, yrupẽ py trigo ra'yĩgue omboguaa rami avi, peteĩve ra'yĩ'i yvy py ho'a e'y re.

¹⁰Xevygua Israel kuery va'e regua ojejavy va'ekue ma omanomba 'rã kyxe py, “Mba'emo vai nanhanderupityi 'rã, nhandere ndoikoi 'rãe!” he'i okuapy va'ekue ri.

Nhe'ẽ rupi Israel kuery ikuai va'e omoingo porã ju aguã re ijayvuague

¹¹— Ha'e va'e ára ma ajapo ju 'rã Davi rogue ho'a va'ekue, amoatyrõmba ju 'rã ovoague. Ho'aague gui amopu'ãmba vy jypy guare rami ju 'rã ajapo,

¹²xevygua kuery oguereko aguã Edom pygua kuery okuave'i va'e, amboae regua kuery xerery rupi oenoĩmby ha'e javi guive — he'i SENHOR ha'e nunga apoarã va'e.[§]

¹³SENHOR aipoe'i:

— Ne'exa, ovaẽ ma ouvvy ára yvy karaĩa kuery oupity aguã mba'emo mono'õa kuery, ha'e uva umbiria kuery oupity aguã ha'yĩgue nhotỹa kuery. Yvyty gui uva rykue oxyry 'rã ouvvy, yvy'ã ikuai va'e gui oxyrypa 'rã.

¹⁴Mba'eta ambopyau 'rã xevygua Israel kuery ikuai. Ha'e ramo ojapo ju 'rã guetã ombovaipa pyre, ha'e gui ikuai ju 'rã ha'e py. Onhotỹ ju 'rã uva, ha'e oy'u 'rã hykue. Onhotỹ avi 'rã yvyra hi'a va'erã, ha'e gui ho'u 'rã hi'a.

¹⁵Mba'eta ha'e kuery voi xee anhotỹ ju 'rã ijyvy re. Ha'e rami rire ijyvyrã ame'ẽ va'ekue gui ndoipe'aavei 'rã — he'i SENHOR Penderuete.

---

§ 9.11-12 Kova'e ayvu rupi Tiago ijayvu Atos 15.16-18 py. Ha'e gui “Davi rogue ho'a va'ekue” he'ia ma Davi ramymino kuery na'imbaraetei va'e re ijayvu vy, mba'eta Nhanderuete omoatyrõ uka ju 'rã, ha'e amboae regua voi ogueru avi 'rã.